

MARGARET ATWOOD

ALIAS GRACE

Traducere din limba engleză și note de
NICOLETA ȘI FLORIN IRIMIA

Ediția a II-a

CORINT
BOOKS
—2020—

În final, vreau să-i mulțumesc cercetătoarei mele principale, Ruth Atwood, Ericăi Heron care a copiat tiparele de *quilt*-uri, asistentei mele neprețuite, Sarah Cooper, lui Ramsey Cook și Eleanorei Cook, lui Rosalie Abella, care a citit manuscrisul și mi-a dat sugestii importante, agenților meu, Phoebe Larmore și Vivienne Schuster, cât și editorilor meu, Ellen Seligman, Nan A. Talese și Liz Calder; lui Marly Rusoff, Becky Shaw, Jeanette Kong, Tania Charzewski și Heather Sangster; lui Jay Macpherson și Jerome H. Buckley, care m-a învățat să apreciez literatura secolului al nouăsprezecelea; lui Michael Bradley, Alison Parker, Arthur Gelgoot, Gene Goldberg și Bob Clark; doctorului George Poulakakis, lui John și Christianei O'Keefe, lui Joseph Wetmore, Black Creek Pioneer Village și Annex Books; dar și lui Rose Tornato.

CUPRINS

I. MARGINI ZIMȚATE	9
II. DRUM BOLOVĂNOS.....	17
III. PISICUȚA-N COLȚ	29
IV. FANTEZIA DOMNIȘORULUI.....	65
V. FARFURII SPARTE	141
VI. SERTAR SECRET.....	203
VII. GARD ȘERPUIT	267
VIII. VULPEA ȘI GÂSTELE	339
IX. INIMI ȘI PIPOTE	409
X. DOAMNA LACULUI	471
XI. COPACI ÎN CĂDERE	497
XII. TEMPLUL LUI SOLOMON	529
XIII. CUTIA PANDOREI.....	561
XIV. LITERA X.....	593
XV. COPACUL PARADISULUI	623

“În secolul XXI, cunoașterea este în mod deosebit de importantă. Cunoașterea este calea către dezvoltare și dezvoltarea este calea către cunoaștere.”

“Dacă nu știi să faci ceea ce vrei să faci, nu te uită să faci ceea ce nu știi.”

„Dacă nu știi să faci ceea ce vrei să faci, nu te uită să faci ceea ce nu știi.”

“Cineva îți va spune că viața este o război împotriva tău, dar nu e adevărat. Viața este o luptă împotriva tău împotriva tău.”

“Dacă îți dorești să devii un om bun, nu te uită să devii un om bun.”

“Dacă îți dorești să devii un om bun, nu te uită să devii un om bun.”

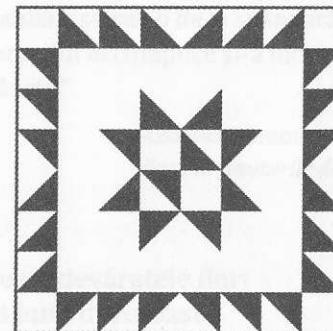
Desenul de la pagina 23 este reproducere după Proiectul lui James McNeill și Grace Merle... invitatul de mireasă
lui Thomas Eakins... Toronto, 1884.

(prin amabilitatea Muzeului Metropolitan din Toronto).

Recunoscătorie și la Faber & Faber Ltd., pentru permisiunea
acerterii de a citi un vers din
“Poemul noastră omului” de Wallace Stevens, din volumul
“Integritatea poeziei lui Wallace Stevens”.

În momentul săptămânii astăzi, în prezentările existente
dintre jurnaliștii români multe vorbe
împreună cu privire la superioritatea educației morale a românilor.
Când să se vorbesc de ceea ce este înțeleasă prin ceea ce

MARGINI ZIMȚATE

Bonnie

MARGINI
STATMIS

„În momentul vizitei mele, în penitenciar existau doar patruzeci de femei. Asta spune multe despre superioritatea educației morale a sexului slab. Obiectivul principal în vizitarea sectorului lor a fost să o văd pe renumita ucigașă Grace Marks, despre care auzisem multe lucruri, nu numai din ziare, ci și de la domnul care a apărăt-o la proces și a căruia pleoarie abilă a salvat-o de la spânzurătoare, acolo unde nenorocitul ei complice și-a încheiat existența plină de păcate.”

SUSANNA MOODIE,
Viața în ținuturile defrișate, 1853

„Vino să vezi adevăratale flori
ale acestei lumi dureroase.”

BASHŌ

1

Din pietriș răsar fire de bujori. Își croiesc drum printre piețricele cenușii, acolo unde sunt mai rare, mugurii lor testând aerul, ca niște ochi de melc, se umflă și se deschid, flori uriașe, roșu-închis, strălucitoare și lucioase ca satinul. Apoi explodează și cad pe pământ.

În secunda de dinaintea dezintegrării, seamănă cu bujorii din grădina domnului Kinnear în ziua în care i-am văzut pentru prima dată, numai că aceia erau albi. Îi culegea Nancy. Purta o bluză de culoare deschisă, cu trandafiri roz, o fustă cu trei rânduri de volane și o pălărie de pai care îi acoperea față. Avea în mână un coș plat, pentru flori; se aplica din șolduri ca o doamnă, ținându-și spatele drept. Când ne-a auzit, s-a întors spre noi, ducându-și mâna la gât, ca și cum s-ar fi speriat.

Pășesc în liniște, cu capul plecat și cu ochii ațintiți în pământ, ținând pasul cu celelalte femei. Facem ocolul careului două câte două, în interiorul spațiului împrejmuit de zidurile înalte de piatră. Îmi țin mâinile împreunate în față; îmi sunt crăpate, cu încheieturile degetelor roșii. Nu-mi amintesc să fi fost vreodată altfel. Vârfurile pantofilor îmi apar și

dispar de sub poala fustei, când alb, când albastru, scrâșnind pe alei. Pantofii îmi vin mai bine decât cei de dinainte.

Suntem în 1851. La anul voi împlini douăzeci și patru de ani. Sunt închisă aici de când aveam șaisprezece. Sunt o deținută model și nu creez probleme. Așa spune soția guvernatorului, am auzit-o zicând asta. Mă pricep să surprind conversațiile oamenilor. Dacă sunt îndeajuns de cuminte și de liniștită, poate că la un moment dat îmi vor da drumul; însă nu e ușor să fii cuminte și liniștită, e ca și cum ai atârna de marginea unui pod de pe care deja ai căzut; doar atârnî în gol, fără să te miști și totuși asta te stoarce de puteri.

Mă uit la bujori cu coada ochiului. Știu că n-ar trebui să fie aici: e aprilie și bujorii nu înfloresc în aprilie. Au mai apărut trei acum, chiar în fața mea, răsărind din mijlocul cărării. Pe furiș, întind mâna ca să apuc unul. E uscat la atingere și îmi dau seama că e făcut din pânză.

Apoi, ceva mai în față, o văd pe Nancy, în genunchi, cu părul despletit, cu sângele șiroindu-i pe față, intrându-i în ochi. În jurul gâtului poartă o basma de bumbac albă, cu flori albastre, nigeluțe, e a mea. Își ridică față și își întinde mâinile spre mine, a îndurare; în urechi are cerceii de aur pe care cândva mi-i doream atâtă, dar pe care acum nu-i mai invidiez, Nancy poate să-i păstreze, pentru că de data asta va fi altfel, de data asta am să alerg în ajutorul ei, am să-o ridic de jos și am să-i șterg sângele cu fusta, am să încropesc un bandaj din juponul meu și totul va fi diferit. Domnul Kinneear are să vină acasă după-amiază, o să vină călare până pe alei și McDermott o să ia calul, apoi o să intre în salon, iar eu am să-i fac o cafea pe care Nancy o să i-o ducă pe tavă, așa cum îi place ei să facă, iar el o să spună, Ce cafea bună; iar noaptea licuricii o să-și facă

apariția în livadă și o să se audă muzică la lumina felinarelor. Jamie Walsh. Băiatul cu fluierul.

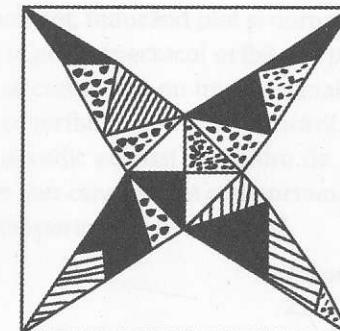
Aproape că am ajuns lângă Nancy, pe locul unde stă îngenecheată. Dar nu ies din rând, nu alerg, ci continuă să merg, în pereche; apoi Nancy zâmbește, i se vede doar gura, pentru că ochii îi sunt acoperiți de sânge și păr, după care se risipește într-o sumedenie de petice colorate, formând o grămăjoară de petale roșii din pânză, de-a lungul prundișului.

Îmi duc mâinile la ochi, pentru că s-a-ntunecat brusc, iar un bărbat care ține în mână o lumânare blochează accesul pe scările care duc în sus; iar pereții pivniței mă înconjoară din toate părțile și știu că nu voi mai ieși de aici niciodată.

Asta i-am spus doctorului Jordan când am ajuns aici cu povestirea.

II

DRUM BOLOVĀNOS

DRUM BOLIVARIANUS

„Martii, la ora douăsprezece și zece minute, la noua închisoare a acestui oraș, a avut loc execuția lui James McDermott, ucigașul domnului Kinnear. O mulțime imensă formată din bărbați, femei și copii aștepta cu sufletul la gură să asiste la ultimele zbarări ale acestei păcătoase ființe umane. Ce sentimente le pot mâna pe aceste femei care s-au adunat aici de peste tot, îndurând ploi și noroai, pentru a fi prezente la acest spectacol oribil, nu putem ști. Îndrăznim să credem că nu unele tocmai *delicate* sau *rafinate*. În teribila clipă a spânzurării, netrebnicul ucigaș a dovedit aceeași stăpânire de sine și cutezanță care i-au caracterizat comportamentul încă de la începutul perioadei de detenție.”

TORONTO MIRROR,
23 noiembrie 1843

Delict

Râsul și vorbitul

Vorbitul în spălătorie

Amenințarea cu bătaia
adresată unui alt
pușcăriaș

Pedeapsă

- 6 lovitură; gârbaci cu
nouă șfichiuri

- 6 lovitură; bici din
piele netăbăcită

- 24 lovitură; gârbaci cu
două șfichiuri

Discutarea cu paznicii a
unor chestiuni
nelegate de
meseria lor

- 6 lovituri; gârbaci
cu nouă șificiuri

Comentarii referitoare la
porțile de mâncare
atunci când gardienii
îți spun să stai jos

- 6 lovituri; bici din
piele netăbăcită;
numai apă și pâine

Uitatul în gol și lipsa de
concentrare la micul
dejun

- apă și pâine

Abandonarea muncii și
mersul la toaletă
atunci când un alt
deținut se află
deja acolo

- 36 de ore în carceră;
apă și pâine

ÎNDREPTARUL PEDEPESELOR,
Penitenciarul Kingston,
1843

Indigeneză
românește în

Colecționarii reflecționează la
portrete de măciucă.
Într-o casă parțială
își spune că sunt
deosebit de frumoase.

De la un alt loc unde se
spune că sunt deosebit de frumoase.

Grace Marks
alias Mary Whitney

James McDermott

Așa cum au apărut în fața tribunalului. Acuzați de uciderea domnului Thomas Kinnear și a lui Nancy Montgomery

— Elevator, bici din
piele moartă,
mănușă zdrobită și pătrată

— Elevator, bici din
piele moartă,
mănușă zdrobită și pătrată

2

UCIDEREA DOMNULUI THOMAS KINNEAR
ȘI A MENAJEREI LUI, NANCY MONTGOMERY,
LA RICHMOND HILL
URMATE DE PROCESUL LUI GRACE MARKS
ȘI AL LUI JAMES McDERMOTT
ȘI DE SPÂNZURAREA LUI JAMES McDERMOTT
LA NOUA ÎNCHISOARE DIN TORONTO,
21 NOIEMBRIE 1843

Grace Marks o servitoare era,
Și numai șaișpe ani avea,
McDermott de grajduri se ocupa,
Pentru Thomas Kinnear lucra.

Un gentilom Thomas Kinnear era,
Și-o viață tihnită el ducea,
Pe menajeră o iubea,
Nancy Montgomery o chema.

O, Nancy dragă, nu te-ngrijora
Căci trebuie să mă duc în oraș,

Să scot niște bani pentru domnia-ta,
De la Banca din Toronto.

O, dar Nancy nu s-a născut doamnă,
O, dar Nancy nu-i nici prințesă,
Și totuși în mătase și satin se-mbracă,
De cea mai bună speță.

O, dar Nancy nu s-a născut doamnă,
Și totuși ca pe-o sclavă mă tratează,
Mă muncește din zori până-n seară,
În mormânt mai că mă bagă.

Grace pe bunul Thomas Kinnear îl iubea,
Iar McDermott de Grace se-ndrăgostea,
Și tocmai aceste iubiri vă spun,
Le-au făcut viața scrum.

O, Grace, iubita mea te rog să fii,
Vai, dar eu chiar n-aș putea,
Însă, dacă mă iubești cu adevărat,
Omoar-o pe Nancy Montgomery.

McDermott un topor i-a dat,
Și capul lui Nancy pe loc a crăpat,
Apoi până la beci a tărâț-o
Și pe scări a azvârlit-o.

O, cruță-mi viața, McDermott,
Cruță-mi viața, a spus ea,
Cruță-mi viața, Grace Marks,
Și trei rochii îți voi da.

Și nu-i vorba aici de mine,
Și nici de-al meu copil nenăscut,
Ci de dragul lui Thomas Kinnear,
Aș vrea ca ziua de mâine s-apuc.

McDermott de păr a ținut-o,
Iar Grace Marks de țeastă,
Și-impreună acești doi monștri,
Au sugrumat-o până-au lăsat-o fără viață.

Vai ce-am făcut, sufletul mi-e pierdut,
Și pentru viața mea mă tem!
Atunci, ca să scăpăm, când se-ntoarce,
Pe Thomas Kinnear o să-l aranjăm.

O, nu, o, nu, te rog n-o face,
Cruță-i viața, te implor,
Nu, căci ca să-mi fii iubită
Pe el trebuie să-l omor.

Thomas Kinnear s-a-ntors acasă
Și-n bucătărie se afla la masă,
Când McDermott în inimă l-a împușcat,
Ce cu sânge a-mproșcat.

Negustorul a venit în vizită,
Cumpărați o rochie de la mine;
O, pleacă de-aici negustorule,
Căci nu de rochii duc eu lipsă.

Măcelarul a trecut pe-acolo,
Ca în fiecare săptămână:

Respect pentru oameni și cărți

O, pleacă de-aici măcelarule,
C-avem carne să ne mai rămână.

I-au luat lui Kinnear tot argintul,
Și tot aurul i l-au furat
I-au luat calul și trăsura,
Și spre Toronto au plecat.

Iar când miezul nopții a bătut,
La Toronto au ajuns,
Apoi au trecut lacul, spre State,
Sperând astfel la libertate.

Apoi Grace de mâna pe McDermott l-a luat,
Cu un curaj nebun se pricopsi,
Și la Hotel Lewiston au înnoptat,
Sub numele de Mary Whitney.

În pivniță cadavrele au fost aflate,
Dosită sub un ciubăr, moartă,
Fața lui Nancy era neagră toată,
Iar Kinnear fusese-ntins pe spate.

Și judele Kingsmill în urmărire a plecat,
O cursă specială a comandat,
Cu care repede s-a deplasat,
Până la Lewiston și peste lac.

Nici șase ore bune n-au trecut,
Sau poate să fi fost puțin mai mult,
Când la Hotelul Lewiston el a sosit,
Și chiar la ușa lor a ciocănit.

O, cine e, Grace dulce a glăsuit,
Și ce treabă ai cu noi?
O, pe Thomas Kinnear voi l-ați căsăpit,
Pe el și pe Nancy Montgomery.

La tribunal Grace Marks în picioare a stat,
Și a negat totul foarte răspicat,
Nu am văzut-o moartă,
Nu l-am văzut căzând.

M-a obligat să-l însوțesc,
Zicându-mi că altfel o pătesc,
Că are să mă împuște de vorbesc,
Și-n Iad o să ajung să putrezesc.

McDermott în picioare s-a ridicat,
N-am făcut-o singur,
Și doar de dragul ei,
Grace Marks, ea m-a încurajat.

Tânărul Jamie Welsh la bară a fost chemat,
Să spună adevărul a jurat,
O, Grace rochia lui Nancy o poartă,
Rochia, dar și boneta.

Pe McDermott de gât l-au spânzurat,
Sus în ștreang a atârnat,
Iar Grace a fost în temniță aruncată,
Acolo să se căiască-amarnic, să jelească.

După o oră, două, cât a atârnat,
Trupul lui McDermott a fost luat,

Si în bucăți a fost tăiat,
La Universitate.

Din mormântul lui Nancy un trandafir
a-ncoșit,

Iar de pe-al lui Kinnear, o viță-de-vie,
Și au crescut până s-au împletit,
Măcar aşa împreună să fie.

De-acum toată viața ei amărâtă,
Grace după gratii și-o va petrece,
Pentru ca să-și ispășească păcatele
În Penitenciarul Kingston.

Însă dacă într-un sfârșit se va căi,
Iar păcatele și le va ispăși,
Când în cele din urmă va muri,
Mântuitorul la ea va veni.

Mântuitorul la ea va veni,
Și de toate nenorocirile o va izbăvi,
Și mâinile de sânge i le va spăla,
Iar trupul i-l va curăța.

Iar trupul i-l va curăța,
Și în Rai ea va păși, În Paradis va locui,
În Paradis, în cele din urmă.

III

PISICUȚA-N COLȚ

